

4. Цели на стратегията:

(не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Стратегията за водено от общностите местно развитие на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово“ е планов документ, който цели да допринесе за преодоляването на икономическите и социални различия в развитието на територията, чрез целенасочена многофондова финансова подкрепа за съхраняване на спецификата на територията и преодоляване на наличните разнопосочни проблеми, основани на местните потребности и потенциал. Стратегията допълва политиките на национално, регионално и местно ниво. Тя се стреми да надгради силните страни на територията на община Пещера в социален, екологичен и икономически план, като адаптира политиките към реалните потребности и възможности.

След изготвянето на анализа на силните и слаби страни, на идентифицираните нужди и проблеми, възможностите за развитие на територията на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово“ и потенциалът, с който разполага района, бе структурирана следната визия:

Територията на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово“ привлекателна за иновации и бизнес, развит туристически и културен център, предпочитано място за живот и труд. Територия, в която хора от различни етнически групи и култури работят заедно и живеят в мир.

Стратегическа цел:

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА – ПЕЩЕРА - БРАЦИГОВО ЧРЕЗ СЪХРАНЯВАНЕ НА МЕСТНАТА ИДЕНТИЧНОСТ, ИЗПОЛЗВАНЕ НА НАЛИЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВО И СТАНДАРТА НА ЖИВОТ, РАЗВИТИЕ НА СИЛНА МЕСТНА ИКОНОМИКА И НАРАСТВАЩА ТУРИСТИЧЕСКА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТ.

Постигането на основната стратегическа цел ще се осъществи чрез реализиране на **три приоритета**:

- **приоритет 1:** Стимулиране на инвестиционната активност за постигане на динамична, конкурентноспособна икономика
- **приоритет 2:** Развитие на човешките ресурси, качествено образование и социална среда
- **приоритет 3:** Подобряване на привлекателността и качеството на жизнената среда

4.2. Специфични цели:

Определените приоритети за действие и техните специфични цели ще бъдат реализирани посредством изпълнението на предвидения пакет от мерки и дейности, включващи подготовката, финансирането и изпълнението на конкретни проекти.

Стратегическата рамка е определена в 3 приоритетни области и предвижда следните специфични цели по приоритети:

Специфични цели по приоритет 1: Стимулиране на инвестиционната активност за постигане на динамична, конкурентноспособна икономика

Специфична цел 1.1: Насърчаване на предприемаческата активност и подобряване на бизнес средата

За постигането на специфична цел 1.1 ще се прилагат мерки от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони П.Г.1, П.Г.2, П.Г.3, П.Г.14

Специфична цел 1.2: Повишаване на производствения и експортен потенциал на съществуващите МСП

За постигането на специфична цел 1.2 ще се прилага мярка от **ПКИП: „Подобряване на производствения капацитет на МСП“** и мярка П.Г.2-4.2 от СПРЗСР

Специфични цели по приоритет 2: Развитие на човешките ресурси, качествено образование и социална среда

Специфична цел 2.1: Подобряване достъпа до заетост и развитие на човешкия потенциал чрез качествено образование и обучение

За постигането на специфична цел 2.1 ще се прилага мярка **„Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“** от ПО.

Специфична цел 2.2: Насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността

За постигането на специфична цел 2.2 ще се прилага мярка от **ПРЧР: „Активно включване“** и **„Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“**.

Специфични цели по приоритет 3: Подобряване привлекателността и качеството на жизнената среда

Специфична цел 3.1: Подкрепа за развитие на основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони

За постигането на специфична цел 3.1 ще се прилагат мерки от **СПРЗСР: П.Г.6-7.2**

4.3. Връзка между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация:

Стратегията за водено от общностите местно развитие определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие на територията на МИГ Пещера - Брацигово в контекста на идентифицираните проблеми и потребности на развитието и стратегическия пакет от общински, областни, регионални и национални документи, формиращи основните цели, приоритети и политики на развитие през периода 2021-2027 г.

Използвайки SWOT анализа за отправна точка са определени следните характеристики на територията, с оглед нейния потенциал и потребности.

Характеристиките и проблемите на територията на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово“ до голяма степен се обуславят от географското разположение, което може да се определи благоприятно за развитието на територията с оглед близостта до големите административни и туристически центрове – Пазарджик, София и Пловдив, наличието на добри транспорти връзки чрез АМ „Тракия“, близост до Гърция. Територията се отличава с уникалните си природни дадености и културни забележителности, съчетани със съхранена природа и богато биологично разнообразие благоприятстват развитието на туризма и свързаните с него услуги. Територията на „Местна инициативна група – МИГ Пещера - Брацигово“ е с богато архитектурно-историческо наследство, добре развита читалищна и културна дейност, покриваща цялата територия с развити културните дейности за всички възрасти в различни видове изкуства. Добре развити са и спортните дейности, но материалната база е недостатъчна или в незадоволително състояние. Налице са и добри възможности за развитие на животновъдство и екологично земеделие. Селското стопанство има потенциал за постигане на растеж, обусловен от благоприятните природно-климатични дадености, традиции и близост до основни пазари (Пловдив). Отрасълт се характеризира с перспектива за развитие на територията.

Анализът отбелязва ключовите проблеми и нужди на развитието на територията. По отношение на демографската картина данните за населението на общините „Местна инициативна група – МИГ Пещера - Брацигово“ следват националните тенденции, макар и не толкова силно изразени – намалява общия брой населението, увеличават се възрастните хора и намаляват тези в работоспособна възраст. Относително постоянно е **нивото на безработица, което през последните години отчита тенденции на намаляване**. Трайна тенденция е доминирането на жените в структурата на безработните лица. Безработицата сред жените се характеризира с повтораемост и дълготрайност. Лицата без образование и квалификация, както и тези над 55 години са с най-голяма продължителност на регистрация. Като неблагоприятна характеристика се очертава ниското ниво на образование и квалификация на част от работещите и безработните (**особено сред ромите**). Необходима е подкрепа на достъпа до заетост за търсещите работа и неактивните хора с ефективни инициативи за подобряване на качеството на работната сила чрез образование и обучение и включване на пазара на труда.

Развитието на бизнеса на територията е изправено пред предизвикателства, като недостатъчно инвестиции за технологично обновяване и иновации, справяне с международната и вътрешната конкуренция, и постигане на конкурентноспособност. От друга страна основните проблеми в селското стопанство на територията са свързани със сравнително ниска ефективност на земеделието, липса на инвестиционен капитал в производителите, неправилна пазарна стратегия и слаб пласмент на произведената продукция, неориентирана пазарно и не защитаваща производителите организация на продажбите на съществуващият пазар, немотивирани и неорганизирани производители за съвместен пласмент и снабдяване, амортизирани напоителни съоръжения. Необходимо е приоритетно да се развива преработващата промишленост – на основата на реализация на селскостопанската продукция, чрез подобряване на връзките между производителите и преработвателите на селскостопански продукти.

Стратегията за ВОМР на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово“ предлага

интегриран подход за решаване на част от идентифицираните проблеми чрез финансиране от различни фондове на наличния местен потенциал. Това ще позволи да се обвържат целите и приоритетите, формулирани в стратегията с прилаганите от общината мерки, да се допълнят целите и интервенциите, за да се постигнат по-добри общи резултати на територията.

Основният стратегически документ, който задава рамката на развитието на Европейския съюз до 2020 г., е **стратегията „Устойчива Европа 2030** Стратегията адресира очакваните резултати на развитието до 2030 г. по отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с климатични промени и енергийна зависимост, бедността.

Основен стратегически документ, който очертават политиките за развитие на България за следващите години, е **Националната програма за развитие България 2030**. Програмата е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи. Той детерминира визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен район отчита заложените в Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР) и нейната актуализация от 2019 г. (АНКПР) основните стратегически цели, а именно териториално, икономическо и социално сближаване.

Формулираната визия за развитие на Южен централен район от ниво 2 е пренесена от Регионалния план за развитие (2014-2020 г.) и се подкрепя от всички заинтересовани страни, като по този начин е отчетен нейният дългосрочен характер и има следното съдържание: **„Южен Централен Район - привлекателно място за живеене, бизнес и туризъм, с подобри условия за комуникация и съхранено природно, и културно наследство“**.

Следвайки принципа на приемственост са взети под внимание стратегическите насоки за изпълнение, заложи в Регионалния план за развитие на ЮЦР 2014-2020г., тяхната степен на реализация и актуалност, като в ИТСР са представени нови идеи, надграждащи постигнатите резултати и въздействие.

На тази основа са определени следните приоритети за развитие на района:

- Приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на Южен централен район чрез инвестиции във факторите на растежа.
- Приоритет 2: Подобряване на социалната и екологична среда.
- Приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата. Основополагащ документ за изработване на ОПР е и „Националната програма за развитие: България 2030“, във който са формулирани стратегическите цели за развитие на страната, основните оси на развитие и приоритетите за реализацията им. И те са както следва: **Стратегически цели:**

1. Ускорено икономическо развитие
2. Демографски подем
3. Намаляване на неравенствата

Оси на развитие:

1. Иновативна и интелигентна България

- П1. Образование и умения
- П2. Наука и научна инфраструктура
- П3. Интелигентна индустрия

2. Зелена и устойчива България

- П4. Кръгова и нисковъглеродна икономика
- П5. Чист въздух и биоразнообразие
- П6. Устойчиво селско стопанство

3. Свързана и интегрирана България

- П7. Транспортна свързаност
- П8. Цифрова свързаност
- П9. Местно развитие

4. Отзивчива и справедлива България

- П10. Институционална рамка
- П11. Социално включване

5. Духовна и жизнена България

- П12. Здраве и спорт
- П13. Култура, наследство и туризъм

На базата на тези посочените стратегически документи, всяка община следва да разработи План за интегрирано развитие (ПИРО) в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021 -2027 г. и целят принос в максимална степен към целта на политиката „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи".

Съгласно чл. 13ал.2 от ЗРР ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на дадена градска територия.

ПИРО като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията.

Общински план за развитие на община Пещера за периода 2021-2027 г. си поставя четири стратегически цели за развитие:

1. Икономическо развитие, чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, стимулиране на инвестициите в иновации, неутрални към климата производства, туризъм и селско стопанство.
2. Подобряване на социалната среда.
3. Подобряване на екологичната инфраструктура.
4. Балансирано териториално развитие.

Планът за интегрирано развитие на община Димитровград за периода 2021-2027 г. поставя следните стратегически цели:

1. Икономически развитие: утвърждаване на община Димитровград като значим индустриален и пазарен център, покрепящ технологичната трансформация на

икономиката и иновациите чрез интелигентен, приобщаващ и екологосъобразен растеж;

2. Качество на живот: Подобряване на жизнената среда и осигуряване на качествени публични услуги, предоставяни от компетентната общинска администрация;
3. Опазване на околната среда и адаптиране към климатичните промени: Развитие и поддържане на техническата инфраструктура, устойчиво използване на ресурсите и балансирано териториално развитие; свързаност и достъпност на територията.

Формулираните в стратегията цели и приоритети са в пълно съответствие с приложимите стратегически документи за развитие на общините Пещера и Брацигово за периода 2021-2027 г. Стратегията за ВОМР на „Местна инициативна група – МИГ Пещера - Брацигово“ включва мерки от различни програми, като Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони; Програма „Развитие на човешките ресурси“; Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“; Програма „Образование“; Програма „Околна среда“. Всички мерки отговарят от една страна на конкретни нужди и формулирани приоритети за територията на МИГ, и от друга страна съответстват и допълват мерките залегнали в регионалните и национални планове.

Реализацията на предвидените в стратегията за развитие мерки и дейности в различни сектори ще въздейства за създаване на по-добри условия за балансирано и устойчиво социално-икономическо и териториално развитие, преодоляване на вътрешнорегионални диспропорции, подобряване на инвестиционния климат и постигане на по-високо качество на живот. Приоритетите на стратегията са насочени към изграждане на конкурентоспособна икономика, на приобщаващо общество с висока степен на заетост и постигане на устойчива жизнена среда.

4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията:

Стратегията за ВОМР на територията на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово“ е своеобразна иновация, тъй като за първи път се прилага интегриран, многосекторен териториален подход, който чрез подкрепа от повече от един фонд търси начини за преодоляване на разнопосочни проблеми по отношение на социалните, икономически, образователни и други различия. Стратегията ще се прилага на територията на общините Пещера и Брацигово, като има допълващо значение към регионалните и национални планове.

Иновативните характеристики на Стратегията са залегнали в критериите за оценка на проектите и тяхната тежест. По време на обществените обсъждания местната общност даде приоритет на проекти, чиито инвестиции са за въвеждане на нови продукти и услуги на територията, които до момента не се предлагат. От друга страна МИГ ще насърчава проекти и дейности насочени към въвеждането на нови техники и технологии в производствата и селското стопанство, което ще допринесе подобряване на условията на труд, създаването на работни места и повишаване на конкурентоспособността на предприятията.

4.5. Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите:

ВИЗИЯ						
ТЕРИТОРИЯТА НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА МИГ – ПЕЩЕРА - БРАЦИГОВО - ПРИВЛЕКАТЕЛНА ЗА ИНОВАЦИИ И БИЗНЕС, РАЗВИТ ТУРИСТИЧЕСКИ И КУЛТУРЕН ЦЕНТЪР, ПРЕДПОЧИТАНО МЯСТО ЗА ЖИВОТ И ТРУД. ТЕРИТОРИЯ, В КОЯТО ХОРА ОТ РАЗЛИЧНИ ЕТНИЧЕКСИ ГРУПИ И КУЛТУРИ РАБОТЯТ ЗАЕДНО И ЖИВЕЯТ В МИР						
ЦЕЛ	Устойчиво развитие на територията на „Местна инициативна група – МИГ Пещера – Брацигово“ чрез съхраняване на местната идентичност, използване на наличния потенциал за повишаване качество и стандарта на живот, развитие на силна местна икономика и нарастваща туристическа привлекателност					
	ПРИОРИТЕТ		РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ, КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ И СОЦАЛНА СРЕДА		ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА И КАЧЕСТВОТО НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА	
	СТИМУЛИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА АКТИВНОСТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ДИНАМИЧНА, КОНКУРЕНТНОСПОСОБНА ИКОНОМИКА					
	Специфични цели					
Мерки	Насърчаване на предприемаческата активност и подобряване на бизнес средата		Повишаване на производствения и експортен потенциал на съществуващите МСП		Подобрване на достъпа до заетост и развитие на човешкия потенциал чрез качествено образование и обучение	
	Подобрване на социалното приобщаване и намаляване на бедността		Подкрепа за развитие на местната малка по размери инфраструктура в областта на културата, туризма, спорта и младежките дейности		Опазване и експониране на културно-историческото наследство и развитие на туристическите дейности	
Мерки	СПРЗСР II. Г.1 II. Г.2 II. Г.3 II.Г.14		ПИКП Подобрване на производствения капацитет на МСП		ПРЧР Активно включване; Социално-икономическа интеграция на уязвими групи	
	ПРЧР		СПРЗСР II. Г.2		СПРЗСР III. Г.3 ПОС РЕГЛАМЕНТ 1305	

Мерки и дейности за всеки един от фондовете поотделно:

В Стратегията за ВОМР на МИГ са включени 5 под-мерки, финансирани само от ЕЗФРСР, които са избрани от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони и една под-мярка, която не е включена в СПРСР 2023 -2027 и е част от Регламент (ЕС) № 2021/2115

Код на под- мярката: II.Г.1

Наименование на под-мярката: „Инвестиции в земеделски стопанства“

Земеделието е основен източник на доходи за населението от територията на действие

на МИГ. Застъпени са и двата подотрасъла - растениевъдство и животновъдство. В растениевъдното направление стопанствата са насочени основно към полско производство, овощарство и зеленчукопроизводство, а в животновъдно направление - към овцевъдство и говедовъдство. На територията се отглеждат пчели и технически култури. В проведени срещи с представители на сектора се очерта необходимост от подкрепа основно в три направления: за по-големите стопани - в посока постигане на устойчивост; за средните - подкрепа за модернизиране на материалната база за съхранение на произведената от тях продукция и за по-малките стопанства - подкрепа за закупуване на техника за обработка на земята и прибиране на реколтата. В процеса на създаване на СВОМР бяха регистрирани 25 потенциални бенефициенти по мярката със заявени проектни намерения за: модернизация на земеделското стопанство; закупуване на малогабаритна техника за животновъдна ферма; изграждане на складове за съхранение на собствената продукция; изграждане на кантар за земеделска продукция; създаване на трайни насаждения - овощна градина; закупуване на платформа за подвижно пчеларство; изграждане на напоителна система за отглеждане на зеленчуци; закупуване на кошери.

Описание на целите на под-мярката:

Разнообразяване производството на земеделската продукция, произвеждана на територията на МИГ и за повишаване на нейното качество чрез:
 Гарантиране на икономическата устойчивост на земеделските стопанства;
 Подобряване ориентацията на пазара и увеличаване на конкурентноспособността на стопанствата, вкл. нови технологии и цифровизация;
 Популяризиране на заетостта, социално приобщаване и местно развитие в селските райони;
 Хуманно отношение към животните;
 Модернизиране на сектора чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация

Обхват на под-мярката:

Подпомагат се проекти, които водят до подобряване цялостната дейност на земеделското стопанство чрез:
 Инвестиции за модернизация на стопанствата (инвестиции във физически активи), свързани с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;
 Инвестиции за изграждане, реконструкция/рехабилитация на съоръжения и закупуване и монтиране на оборудване, вкл. кладенци и съоръжения за съхранение на водата ;
 Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
 Инвестиции за съхранение на земеделска продукция с целя запазване на нейните качества;
 Инвестиции за изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за

опазване на околната среда;
Инвестиции за създаване на трайни насаждения, десертни лозя;
Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми източници (водна, вятърна, слънчева, отпадъчна биомаса)

Допустими получатели:

Земеделски стопани които са пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение само на собствени земеделски продукти, както и подготовка на продукцията за продажба.

Към датата на подаване на заявлението за подпомагане кандидатите трябва да отговарят на следните условия:

1. Да са регистрирани като земеделски стопани съгласно Закона за подпомагане на земеделските производители най-малко 12 месеца преди кандидатстване за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност през този период;
2. Минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на 8000 евро;
3. Юридическите лица, трябва да са:
 - а) получили за предходната или текущата финансова година приход от земеделски дейности или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ, включително приход от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на тези дейности, или приход от преработка на земеделска продукция или услуги, директно свързани със земеделски дейности, или получена публична финансова помощ;
 - б) регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия.

Допустими дейности:

Инвестиции в материални и нематериални активи, които подобряват цялостната дейност и конкурентоспособност на земеделските стопанства, чрез:

1. внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи; или
2. опазване на компонентите на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци; или
3. повишаване на енергийната ефективност в земеделските стопанства; и/или
4. подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; или
5. подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти; или
6. осигуряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти.

Допустими разходи:

В рамките на земеделското стопанство:

1. Строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, вкл. и такива, използвани за опазване компонентите на околната среда; 2. Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес, включително за опазване компонентите на околната среда, получаване на топлинна и/или електроенергия, необходима за съхранение и подготовка за продажба на земеделската продукция от стопанството; 3. Закупуване и/или инсталиране на нови съоръжения и оборудване за напояване в стопанствата - резервоари, сондажи, системи за капково напояване и др.; 4. Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения (вкл.от десертни лозя) и етерично-маслени култури; 5. Разходи за достигане съответствие с нововъведни стандарти на ЕС; 6. Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизирание на сгради; (до 10%) 7. Закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост предназначена за земеделски производствени нужди на територията 8. Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти и др., извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проекта.
Недопустими дейности и разходи:
Указания/ Заповед РД 09-524/19.05.2023 год, се определя съгласно чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115
Финансови параметри
Минимален размер - 10 000 лв. (без ДДС) 15 000 лв параметри за проектите: Максимален размер - 150 000 лв. (без ДДС)
Интензитет на финансовата помощ:
Финансовата помощ е в размер на 50 % от общите допустими разходи
Размер на финансовата помощ по под-мярката:
Размерът на финансовата помощ по под-мярката е

Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:	КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
	Стопанството на кандидата е с размер от 8 000 до 30 000 евро СПО	20
	Проектът съдържа иновативност - въвеждане на нови за територията продукт, и/или услуга, и/или добра практика	10
	Проектът е за инвестиции в собственото земеделско стопанство, което е:	15
	o в сектор „плодове и зеленчуци” (без отглеждане на тикви); или	
	o за трайни насаждения (без черупкови); или	
	o за производство на „етерично - маслени и медицински култури”; или	
	o животновъдство, пчеларство.	
	Проектът допринася за подобряване на пазарната реализация, или за включване на стопанството в хранителната верига	10
	Проектът е за инвестиция за производство на биологични суровини и продукти	10
	Проектът разкрива постоянно работно място (работни места) (не по-малко от 12 месеца)	10
	Проектът допринася за ограничаване /адаптация към изменението на климата и/ или щаци компонентите на околната среда - почви, води, въздух, отпадъци (по технически параметри)	10
	Проектът е представен от кандидат, който не е подпомаган от МИГ или ПРСР 2014 - 2020	5
	Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи (точките не се натрупват, максимален брой 10 т.)	10
	Общ брой точки:	100
	Проектите, получили по-малко от 30 точки се отхвърлят.	

Очаквани резултати от прилагането на под-мярката:

балансиран и по-малко уязвими от пазарни и природни събития стопанства;
внедрени иновативни/ научни постижения;
създадена заетост в сектора на селското стопанство;
запазени и развити ресурси, създаващи поминък.

Код на под- мярката: П.Г.2
Наименование на под-мярката: „Инвестиции в преработка на селскостопански продукти”
Съществена част от земеделската продукция, произведена на територията на МИГ се

предлага на пазара във вид на суровина. Използването на потенциала на земята и получаване на повече продукти от нея, които да се продават не само като суровина, а като готова храна прави подпомагането на предприятията от хранително-вкусовата промишленост целесъобразно и поради това то следва да бъде подкрепено от Стратегията за ВОМР. Бизнесът на територията на МИГ може да извлече множество ползи за своето развитие от т. нар. „къси вериги на доставки“. На етапа на разработване на настоящата стратегия е заявен интерес за участие по подмярката за преустройство на помещение и закупуване на оборудване за преработка на земеделска продукция; закупуване на производствена линия за плодови сокове и сушилня за плодове; закупуване на оборудване за преработка на мляко за съществуваща мандра.

Описание на целите на под-мярката:

Подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойности чрез:
По-добро използване на факторите за производство;
Въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка;
Подобряване на дейността на съществуващите предприятия на хранителната промишленост и повишаване на тяхната конкурентноспособност;
Популяризиране на заетостта, растежа, равенство между половете, социално приобщаване и местно развитие в селските райони, включително кръгова биоикономика

Обхват на под-мярката:

Подпомагат се проекти, които водят до създаване на нови или подобряване дейността на съществуващи предприятия от хранително-вкусовата промишленост чрез:
внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или
внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или
намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или
постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или
опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или
подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или
подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или
подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или
подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.
Подпомагане на земеделски стопани с възможността да добавят стойност чрез преработка на произведената им в стопанството им селскостопанска продукция

Допустими получатели:

За подпомагане могат да кандидатстват лица, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане са:
1.Земеделски стопани, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:
• да са регистрирани като земеделски стопани съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.);
• минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на 8000 евро.

2.Еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, които са микро, малки или средни предприятия, дефинирани съгласно Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията.

Допустими дейности:

Финансова помощ се предоставя за извършване на инвестиции в следните производствени сектори, свързани с преработката и/или маркетинга на селскостопански продукти:

- 1) мляко и млечни продукти, включително яйца от птици;
- 2) месо и месни продукти
- 3) плодове и зеленчуци, вкл. гъби;
- 4) пчелен мед;
- 5) зърнени, мелничарски и нишестени продукти;
- 6) растителни и животински масла и мазнини;
- 7) технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки;
- 8) готови храни за селскостопански животни (фуражи);
- 9) гроздова мъст, **вино** и оцет.

Подкрепата е насочена към:

Инвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, необходими за производството и маркетинга;

Инвестиции в технологии за производство на продукти, включително такива, свързани с къси вериги на доставка и инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга;

Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината.

Инвестиции свързани със закупуване на специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или на готовата продукция;

Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление

Допустими разходи:

Допустими за финансова помощ са следните разходи:

1.Изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда и енергия от ВЕИ за собствено потребление;

2.Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, както и инсталирането им:

- а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията;
- б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;
- в) опазване компонентите на околната среда;
- г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса;
- д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;

3.Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата

продукция, използвани и произвеждани от предприятието;

4.Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;

5.Нематериални инвестиции за постигане на съответствие с международни признати стандарти на за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;

6.Закупуване на софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, вкл. чрез финансов лизинг

7.За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;

8.Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, вкл. в т. 1 - 7.

Разходите се считат за допустими на Глава пета „Финансово управление и контрол“, раздел I от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ)

Недопустими дейности и разходи:

Указания/ Заповед РД 09-524/19.05.2023 год,
се определя съгласно чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115

Финансови параметри

Минимален размер - 10 000 лв. **15 000 лв**
Максимален размер - **150 000 лв.**

Интензитет на помощта:

Финансовата помощ е в размер на:
- 50 % от общите допустими разходи за проекти, представени от микро-, малки или средни предприятия.

Размер на финансовата помощ по под- мярката:

Размерът на финансовата помощ по под-мярката е

Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:	КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
	Проектът въвежда иновативност - прилагане на нови за територията продукт и/или услуга, и/или добри практика	20
	Проектът включва преработка на собствени и/ или произвеждани на територията на МИГ земеделски суровини/продукти	20

	Проектът включва преработка на суровини от чувствителните сектори - животновъдство, плодове и зеленчуци, етерично-маслени и медицински култури	10	
	Проектът допринася за създаване на нови работни места	10	
	о едно постоянно работно място	5	
	о две и повече постоянни работни места	10	
	Проектът допринася за подобряване на пазарната реализация на кандидата или за скъсяване на веригата на доставка	10	
	Проектът е за инвестиции за производство на био-енергия за собствени нужди или за подобряване на енергийната ефективност на самото предприятие	10	
	Проектът е за инвестиции, допринасящи за ограничаване изменението на климата и/или щади компонентите на околната среда - почви, води, въздух, отпадъци (по технически параметри)	10	
	Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи (точките не се натрупват, максимален брой 10 т.)	10	
	Общ брой точки:	100	
Проектите, получили по-малко от 30 точки, се отхвърлят.			
Очаквани резултати от прилагането на под-мярката: -подоброено качество и/или разнообразна продуктова гама; - подобрени връзки по веригата от производителя до търговеца; - увеличени продажби, включително директни; -създадена заетост в сектора; -внедрени постижения на науката и практиката; -увеличена добавена стойност на територията.			
Код на под-мярката П.Г.3 Наименование на под-мярката: „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“			
Изготвените в подготвителната фаза анализи отчитат, че в голяма част от населените места от територията на МИГ услуги са недостатъчни и труднодостъпни. За подобряване качеството на живот на местните жители е необходимо да се подпомогне предлагането на значителен брой услуги за населението, съпоставими с тези в големите градове. След обработка на данните, получени от формулярите за проява на интерес за кандидатстване бе установено, че по подмярката е заявен интерес от страна на 10 потенциални бенефициенти в различни направления, като създаване на нови центрове за услуги, здравни грижи, нови производства различни от земеделското производство.			
Описание на целите на под-мярката:			
Подкрепа за земеделски производители и микропредприятия от територията за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности, които водят до: - създаване и утвърждаване на продукт, базиран на местни ресурси и/ или иновация;			

- осигуряване на липсващи или недостатъчно развити услуги на територията в отдалечените населени места; - намаляване на сезонните колебания в заетостта; - осигуряване на допълнителни и стабилни доходи и създаване на нови работни места за населението; - насърчаване на инвестиционните дейности и подкрепа за развитие на технологиите на „зелената икономика“, вкл. на енергия от ВЕИ за собствени нужди.
Обхват на под-мярката:
Подкрепата обхваща подпомагане на земеделски производители или микропредприятия от територията за инвестиции в неземеделски дейности, водещи до постигане целите на мярката.
Допустими получатели:
Земеделски стопани или микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите. Бенефициентите трябва да имат седалище/клон или съответно постоянен адрес за физическите лица на територията на община Земеделските стопани следва да са регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители най-малко 24 месеца преди кандидатстване и икономическият размер на стопанството да е над 8 000 евро. При определянето на едно предприятие за микропредприятие се следва дефиницията на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията.
Допустими дейности:
Неземеделските дейности могат да включват: - производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); - Развитие на услуги във всички сектори (грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.); - Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; - Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.
Допустими разходи:
Финансова помощ за материални и нематериални инвестиции, за създаване и развитие на неземеделски дейности на територията на МИГ включва: а) Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество; б) Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите; в) Общи разходи, свързани с разходите за „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и

икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;
г) Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.
Разходите по т. „в“ не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

Недопустими дейности и разходи:

Указания/ Заповед РД 09-524/19.05.2023 год,
се определя съгласно чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115

Финансови параметри за проектите:

Минимален размер - 10 000 лева. 15 000 лв
Максимален размер - 391 000 лева. 120 000 лв

Интензитет на помощта:

Финансовата помощ не може да надвишава 50% от общите допустими разходи.

Размер на финансовата помощ по под- мярката:

Размерът на финансовата помощ по под-мярката е

	КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:	Проектът включва инвестиции в производство	20
	Проектът осигурява услуги за повече от едно населени места, в т. ч. мобилни; здравни услуги и/ или услуги, насочени към уязвими групи от населението, възрастни хора и/или деца	20
	Проектът предлага нови/ иновативни за населеното място производство, услуга или продукт, или е за развитие на занаяти	15
	Проектът създава заетост (точките се натрупват)	15
	- до две постоянни работни места;	5
	- повече от две постоянни работни места	10
	- извън семейството и/или осигурява работни места за жени и/или за лица над 54 и/ или младежи до 29 години и/ или заетост за представители на уязвими групи	5
	Проектът използва местни ресурси, произведени на територията	10
	Проектът е за инвестиции, допринасящи за ограничаване измененията на климата/ щади компонентите на околната среда - почви, води, въздух, отпадъци (по технически параметри)	10
	Проектът води до разширяване на съществуваща дейност	5
	Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи (точките не се натрупват, максимален брой 5 т.)	5
	Общ брой точки	100

	Проектите, получили по-малко от 30 точки, се отхвърлят.	
Очаквани резултати от прилагането на под-мярката: -създадени атракции и привлечен интерес към територията; -довеждане на повече услуги до хората от територията, вкл. мобилни; -създадени нови работни места; -балансиран и по-малко уязвими от пазарните колебания микро- и малки бизнес-структури на територията на МИГ - по-силно, по-богато и социално отговорно предприемачество.		
Код на под- мярката П.Г.14 Наименование на под-мярката: „Първична преработка на дървесина” Изготвените в подготвителната фаза анализи отчитат, че в голяма част от населените места от територията на МИГ имат готовност и заявен интерес. За подпомагане на недържавните гори, както и държавните гори, стопанисвани от общини и частно-правни юридически лица, които да могат да запазят както своята многофункционалност, така и конкурентоспособността на собствениците/стопаните си, за да поддържат устойчивото управление на горите си. Интервенцията е насочена към подпомагане за инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти.		
Описание на целите и обхвата		
Цели		
Добиването и преработката на биомаса от горското стопанство дават възможност за диверсификация на приходите, работни места и бизнес възможности, както и за предоставяне на нови услуги в селските райони. Повечето технологии за преработка на растителните и животински остатъци и отпадъци, обаче, са свързани с необходимостта от осигуряване на ново специализирано оборудване, изискващо инвестиции, за които трябва да бъде осигурено финансово стимулиране.		
Обхват		
Подкрепената интервенция ще доведе до диверсификация на икономическите дейности в селските райони, създаване на нови работни места и по-пълно оползотворяване на добитата дървесина. Цялата територия на МИГ		
Допустими получатели: Допустими бенефициенти:		
Микро, малки и средни предприятия Условия за допустимост за бенефициентите: • Кандидатите за подпомагане следва да са микро, малки и средни предприятия; • Кандидатите за подпомагане следва да преработват не повече от 10 000 куб. м обла дървесина годишно.		

Допустими дейности:
1. Изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесина, както и закупуването на земя, на стойност до 10 % от допустимите разходи, когато е пряко свързана с изпълнението на проектното предложение; 2. Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи индустриалната преработка, както следва: • бичене на обла дървесина; • сушене и импрегниране на дървен материал; • фасониране на дървен материал; • производство на дървесен талаш, дървесно брашно, технологични трески, дървесни пелети, брикети и брикети от необработени дървени материали, вършина и други дървесни отпадъци; • производство на колове или колчета: белене, цепене, заостряне, пакетиране; • производство на дърва за горене: рязане, цепене, складиране, сушене и пакетиране
Допустими разходи:
1. Изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесина, както и закупуването на земя, на стойност до 10 % от допустимите разходи, когато е пряко свързана с изпълнението на проектното предложение; 2. Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи индустриалната преработка.
Недопустими дейности и разходи:
Указания/ Заповед РД 09-524/19.05.2023 год, се определя съгласно чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115 няма го като точка в указанията от. М.май
Финансови параметри за проектните предложения
Минимален размер - 10 000 лева. Максимален размер - 391 000 лева.
Интензитет на финансовата помощ;
Финансовата помощ не може да надвишава 65 % от общите допустими разходи.
Размер на финансовата помощ по под-мярката:
Размерът на финансовата помощ по под-мярката е

VI. Обективни и Интензитета на финансовата помощ измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР		Точки	
	Проектът включва инвестиция за закупуване на техника, която притежава валиден сертификат за съответствие с одобрения тип (сертификат за одобрение на типа на Европейската общност)		10	
	Проектът създава нови работни места - От 1 до 2 вкл. - 20 точки - От 3 до 5 вкл. – 30 точки		30	
	Кандидатът запазва не по-малко от 4 съществуващи работни места		20	
	Проектът е иновативен по смисъла на ЛИДЕР		20	
	Проектът допринася за подобряване на пазарната реализация на кандидата		10	
	Проектът е за инвестиции, допринасящи за ограничаване изменението на климата и/или щадя компонентите на околната среда - почви, води, въздух, отпадъци (по технически параметри)		10	
	Общ брой точки		100	
	Проектите, получили по-малко от 30 точки, се отхвърлят.			

Очаквани резултати от прилагането на интервенцията:

- сздадени нови работни места;
- балансирани и по-малко уязвими от пазарните колебания микро- и малки бизнес-структури на територията;

по-силно, по-богато и социално отговорно предприемачество.

Код на под-мярката: П.Г.6
Наименование на под-мярката: „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони“
Поради недостиг на средства инвестициите в зелените площи, в площади, тротоари, улично осветление, спортна инфраструктура в населените места на МИГ са силно ограничени. В процеса на разработване на СВОМР беше изразена надежда, че местната инициатива може да доведе до рехабилитация на стари детски площадки, паркове, кътове за отдих, създаване на места за спорт и свободно време. Идентифицирани от поведеното проучване са следните проектни идеи: *ремонти на улици и тротоари и

изготвяне на табели с наименованието на улиците и номерата на домовете; *изграждане на спортни площадки на открито, ремонт на стадиони и съблекалните към тях; *изграждане/рехабилитация на съществуващи детски площадки; *обособяване на кътове за отдих, паркове с беседки, пейки, детски съоръжения, място за къмпинг; *изграждане на центрове за настаняване от семеен тип; *ремонт на сгради на читалища, зала за ритуали; *повишаване на енергийната ефективност на обществени сгради - външна и вътрешна изолация; закупуване на обзавеждане на клуб за пенсионери; за ремонт, оборудване, обзавеждане на читалищата; за закупуване на сцени и декори; за закупуване на техника за дигитализиране на библиотеки; за закупуване на компютри, софтуер; за обзавеждане и ремонт на младежки клубове.
Описание на целите и обхвата;
1.1 Цели
Устойчиво социално-икономическо развитие на територията на МИГ, чрез подобряване и обновяване на съществуващата инфраструктура и качеството на предлаганите услуги за населението. Населените места в селските райони в страната ще станат по-привлекателни за бизнеса и за живеене чрез поддържането и стимулирането на тяхното икономическо, социално и културно развитие, чрез изграждането на липсваща или рехабилитация на съществуващата техническа инфраструктура, транспортни и комуникационни връзки. Създаване и обновяване на публичната и техническата инфраструктура за създаване на оптимална жизнена среда, създаване на достъпност и развитие на икономиката.
1.2 Обхват
Подкрепата по интервенцията ще насърчи инвестиции за създаване на основни услуги и свързаното с това обезпечаване (рехабилитация на сгради). Предоставя подкрепа за инвестиции в малка по мащаб инфраструктура, която създава основни услуги за населението, като: • Площи за широко обществено ползване; • Социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация; • Общински сгради, в които се предоставят обществени услуги; обекти, свързани с културния живот; общинска образователна инфраструктура с местно значение. • Цялата територия на МИГ Дейностите, включени в проектите, следва да съответстват на приоритетите на Общинския план за развитие на общините Пещера и Брацигово за периода 2021-2027г.
Допустими получатели:
Община Юридически лица с нестопанска цел - за дейности, свързани със социалната инфраструктура и културния живот; Читалища - за дейности, свързани с културния живот
Допустими дейности:
Финансова помощ за следните допустими за подпомагане дейности:

1. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони;
2. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;
3. Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;
4. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура.
5. Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот.
6. Допустими са общи разходи свързани с проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта, така и по време на неговото изпълнение.

Допустими разходи:

Допустими за финансова помощ са следните разходи:

1. Реконструкция, рехабилитация, изграждане, обновяване, ремонт и/или реставрация на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост съгласно допустимите за подпомагане дейности, които са:
 - а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-монтажните работи;
 - б) непредвидени разходи в размер до 5 на сто от стойността на одобрените разходи по буква „а“;
 2. за закупуване на специализирани транспортни средства, включително превозни средства за целите на инвестицията, мобилни обекти, оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, съгласно допустимите за подпомагане дейности;
 3. за придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност - разходите по т. 3 са допустими само в случай, че се кандидатства за разходи по т. 1, буква „а“ и са необходими за постигане на целите, свързани с насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и подобряване на икономическото развитие на територията на МИГ;
 4. свързани с проекта, в това число разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, като те не могат да надхвърлят 12% на сто от общия размер на инвестицията.
- Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство.

Недопустими дейности и разходи:

Указания/ Заповед РД 09-524/19.05.2023 год, се определя съгласно чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115, на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година

Финансови параметри за проектите:		
Минимален размер на допустимите разходи по проект - 10 000 лв. Максимален размер на допустимите разходи по проект - 391 000 лв.		
Интензитет на финансовата помощ		
100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи.		
Размер на финансовата помощ по интервенция		
Размерът на финансовата помощ по под-мярката е		
Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест	КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
	Проектът включва инвестиции в социална инфраструктура или води до предоставяне на социални услуги	15
	Проектът допринася за задържане на подлежащите на задължително образование деца в училище и/ или за подобряване качеството на учебния процес	10
	Проектът включва изграждане на спортни площадки и/ или набавяне на спортни принадлежности за подобряване двигателната активност на децата и младежите	10
	Проектът предвижда изграждане и /или реконструкция на детски площадки, зелени площи и/или осветление	5
	Проектът предлага инвестиции за две или повече населени места с:	15
	- общо население до 500 жители	10
	- общо население над 500 жители	15
	Проектът допринася за ограничаване на измененията на климата и/или осигурява защита при бедствия и аварии	10
	Проектът въвежда иновативни технологии и/ или предлага иновативен подход за решение на местни проблеми	10
	В изпълнението на проекта се създава заетост за местни безработни лица или за представители на уязвими групи	20
	Проектът е представен от неправителствена организация или читалище	5
	Общ брой точки:	100
	Проектите, получили по-малко от 30 точки се отхвърлят.	
	Очаквани резултати от прилагането на интервенцията: • Брой население, което ще се възползва от допустимите дейности; • Брой населени места, обхванати от инвестицията; • Допълняемост на инвестициите, водещи до по-голяма завършеност на инфраструктурата; • Проекти с включени инвестиции за достъпна среда	
Код на инвестицията П.Ж.5		

Наименование на инвестицията: „Изпълнението на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка“
Изготвените в подготвителната фаза анализи отчитат, че в голяма част от населените места от територията на МИГ има желание за взаимодействие и реализиране на съвместни проекти, както на национално ниво, така и чрез МИГ от ЕС или трети страни.
Описание на целите и обхвата
1.2 Цели
Развитие на територията на МИГ чрез проекти, които водят до популяризиране на дейностите на територията, чрез съвместни проекти за популяризиране на икономиката и туризма в населените места.
1.2 Обхват
Подкрепената интервенция ще доведе до диверсификация на икономическите дейности в селските райони Цялата територия на МИГ
Допустими получатели
Допустими бенефициенти по интервенцията са: 1. Местни инициативни групи съгласно чл. 31, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1060 с одобрени за финансиране от УО на СПРЗСР стратегии за ВОМР, за дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране (чл. 34, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/1060). 2. Местни заинтересовани лица с проекти към стратегиите за ВОМР, в т. ч. местни инициативни групи съгласно чл. 31, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1060, за дейности по изпълнението на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие (чл. 28, параграф 1, буква б) от предложение на ЕП и Съвета за Регламент за общоприложимите разпоредби).
Допустими дейности и разходи
Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на следните условия за допустимост: - да са свързани и да водят до развитието на територии, покрити от стратегии на МИГ; - да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за Водено от общностите местно развитие на съответните групи и СПРЗСР; - партньорите по дейностите за сътрудничество да участват в тяхната подготовка и изпълнение да притежават съответния административен капацитет.
3.1 Допустими дейности
Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални инвестиции; - Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност;

- Реализиране на промоционални и маркетингови кампании; - Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта и т. н. - Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите; - Дейностите по координация на изпълнението на проекта (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи , разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, разходи за превод, разходи за комуникация и др.).
Допустими разходи:
трябва да се преценира 1. Разработване на съвместен продукт/услуга; 2.Строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България; 3. Други материални и нематериални активи; 4. Застраховки на закупените по проекта активи; 5. Изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища; 6.Възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности по проекта, включително за преводачи; 7. Възнаграждения, свързани с координацията по проекта; 8. Промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга; 9.Организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи; 10.Информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции; 11.Публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели. 12.Командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта. 13. Преводи (писмени и симултанни); 14. Пощенски и куриерски услуги; 15. Такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проекта.
Недопустими дейности и разходи:
Указания/ Заповед РД 09-524/19.05.2023 год, се определя съгласно чл. 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115
Финансови параметри за проектните предложения
Минимален размер - 10 000 лева. Максимален размер – 200 000 лева. 200 016 лв
Интензитет на финансовата помощ
Финансовата помощ не може да надвишава 100 % от общите допустими разходи

Размер на финансовата помощ по под-мярката:

Размерът на финансовата помощ по интервенцията е 200 000,00 лв.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
1. Качество на проекта:	50
1.1. Обосновка на проекта	6
Описание на необходимостта от изпълнението на проекта	0 – 2
Описание на проекта и до каква степен отговаря на необходимостта от изпълнението му	0 - 4
1.2. Иновативност на предложения подход в проекта *	15
Предложен е нов продукт/услуга	5
Предложените дейности са нови за територията на партньора(ите)	10
1.3. Ползи от проекта за територията на МИГ *	10
Планираните резултати от проекта показват ясни ползи за територията на всички партньори	10
Планираните резултати от проекта показват ясни ползи за територията на повече от един от партньорите	5
1.4. Качество на плана за действие	9
Наличие на ясен и осъществим план за действие	0 - 4
Съответствие между предвидените дейности с целите и планираните резултати по проекта	0 - 5
1.5. Устойчивост на проекта *	10
Наличие на ясна обосновка за устойчивостта на резултатите от проекта за територията на всички партньори	10
Наличие на ясна обосновка за устойчивостта на резултатите от проекта за територията на част от партньорите	5
2.Наличие на ясна обвързаност с целите на СВОМР	20
Има ясна обвързаност на всички цели на проекта с цел/цели на СВОМР	15
Някои от целите на проекта са обвързани с цел/цели на СВОМР	20
3. Качество на партньорството	20
3.1 Ниво на ангажираност и участие на партньорите по проекта в дейностите	15
Балансирано участие на всички партньори в дейностите по проекта	7
Всички партньори са изпълнявали/изпълняват стратегия за ВОМР	5
Всички партньори са изпълнявали/изпълняват проекти, финансирани от ЕС	3
4. Брой партньори в проекта	10

Двама или повече партньори от България	5
Една или повече МИГ/МИРГ от друга страна членка, или организация от страна извън ЕС	5
Общо	100

Проектите, получили по-малко от 50 точки, се отхвърлят.

Очаквани резултати от прилагането на интервенцията:

- създадени атракции и привлечен интерес към територията;
- довеждане на повече услуги до хората от територията;
- по-силно, по-богато и социално отговорно предприемачество.

Интервенция: ПО -1

„Създаване на условия за достъп до образование чрез преодоляване на демографски, социални и културни бариери“

1. Съответствие на мярката с конкретния приоритет на ПО, в т.ч. цел на мярката (вкл. специфични цели) и принос към специфичната цел на ПО.

„Програмата Образование „ПО 2021-2027/ г. подходът ВОРМ се реализира в райони, отговарящи на спецификата и изискванията на чл. 31-34 от Регламента (ЕС) № 2021/1060 на териториален принцип.

ПО способства за решаване на проблемите с достъпа до образование на застрашените от отпадане деца от училище, както и с ефективно включване и повишаване на образователните резултати на уязвимите групи. Приоритет 1 он ПО включва в себе си мерки, които дават възможност да се решат много от проблемите на общините. Мерките са: „Приобщаващо образование и образователна интеграция “ (П1), специфична цел по чл.4, §1 , буква „й“ от Регламент (ЕС) 2021/1057 „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите”.

2. Съответствие на мярката с идентифицираните характеристики на територията, нуждите на местната общност и с конкретния приоритет и специфична цел на ПО (съгласно направените анализи, вкл. от анализ/оценка от изпълнение на СВОРМ 2021-2020 г. с мерки по ОПНОИР, ако е приложимо);

Мярката допринася за изпълнение на следните специфични цели:

- а) Повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование, вкл. професионалното образование, в малките населени места;
- б) Подобряване на достъпа до предучилищното и училищното образование, вкл. професионалното образование, в малките населени места;
- в) Равен достъп до образованието и ученето на възрастни, включително улесняване на мобилността с учебна цел за всичко и достъпността за хора с увреждания;

Целта на интервенцията съвпада и съответно допринася, за синергия и допълване между програмите предвид ролята на заинтересованите страни и участници в процеса на образованието.

По програмата ще се насърчава равният достъп на всички деца и ученици до качествено и приобщаващо образование с акцент върху уязвимите групи. Целта е все по-малко деца

да отпадат от училище. Хора в неравностойно положение, от уязвими общности и непедагогически персонал ще бъдат подкрепяни да продължат образованието си във висши училища. Като активизира участието на целевите групи в единен образователен процес и взаимодействието им с други целеви групи, със заинтересовани страни и предвижда комбинирани дейности.

3. Съответствие на мярката с общински/субрегионални/областни секторни политики, отговарящи на конкретния приоритет от ПО (съгласно стратегически документ/общински/областен план, (вкл. за уязвими/маргинализирани групи като роми, за преодоляване на детската бедност и др.), очертаващ принос към целите на ПО, и/или към конкретна национална секторна политика и Европейска гаранция за детето;

Съгласно План за интегрирано развитие на Община..... ПИРО и анализа на територията на МИГ въпреки усилията, които общините..... полага за пълното интегриране на маргинализираните общности, все още са необходими допълнителни дейности в тази насока. Мярката има за цел да подпомогне децата и учениците, произхождащи от етническите малцинства, да се изградят като пълноценни граждани и за успешната им професионална, социална и творческа реализация. Усилията на общините насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, представителите на малцинствената общности неправителствените организации. Изграждането на такова сътрудничество и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност, с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни програми, европейски проекти, информирание и превенция са залогът за бъдещо развитие. Конкретните идентифицирани проблеми тук са неефективното включване и ниски образователни резултати, ниска професионална квалификация на маргинализираните групи, нисък образователен статус на родителите в резултат от безработицата, ниските доходи.

4. Доказана необходимост за финансиране от ПО на избраната мярка в СВОМР (обосновка защо финансирането следва да бъде от ПО, а не от друг финансов източник, на база анализи, стратегически документ/общински/областен план, изпълнени проекти, други по преценка на МИГ);

Коментар

Обхват

Целева/и група/и с конкретни характеристики - идентифицирани конкретни потребности, проблеми, които мярката адресира, обосновка за избора на конкретна/и целева/и група/и и за индикативен брой нейни представители;

- Децата и ученици от уязвими групи: маргинализирани групи като роми, деца и ученици търсещи или получили международна закрила, деца и ученици в риск от отпадане от образователната система, деца и ученици, чийто майчин език не е българският, деца и ученици с пропуски в усвояването на учебното съдържание, други уязвими групи като деца и ученици със специални образователни потребности, деца и ученици с хронични заболявания, деца и ученици в риск;
- Родители/настойници на деца и ученици от различни уязвими групи;
- Педагогически специалисти и непедагогически персонал

Допустими получатели

Съгласно нуждите на територията, описани в извършения анализ и съгласно описаното по-горе, допустимите типове бенефициенти по мярката са както следва:

- ☐ Общини;
- ☐ Детски градини – държавни, общински и частни;
- ☐ Училища – държавни, общински и частни

Допустими партньори :

- ☐ Общини;
- ☐ Детски градини - държавни, общински и частни;
- ☐ Училища - държавни, общински и частни;
- ☐ Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), , читалища, с доказан опит и експертиза в сферата.

Допустими дейности

- Повишаване на уменията на децата и учениците за обучение и общуване в мултикултурна среда, включително психологическа подкрепа и допълнителни обучения за деца/ученици с образователни затруднения, в т.ч. допълнителни обучения по български език, споделяне на културна идентичност и ценности.
 - Повишаване на капацитета и квалификацията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори за работа в мултикултурна образователна среда.
 - Насърчаване създаването на училищни общности, в които ученици, родители, учители и лидерски екип развиват умения за ефективно и равноправно взаимодействие в мултикултурна образователна среда.
 - Подкрепа за интензивна работа с родители: кратки обучения на родители относно техните права и задължения, свързани с образованието на децата им и за формиране у тях на мотивация за активно приобщаване на децата им в системата на предучилищното и училищното образование, в т.ч. чрез участие на образователни медиатори.
 - Подкрепа за осигуряване на достъп до качествено образование и за преодоляване на нефинансови бариери в малките населени места и в труднодостъпните райони, чрез осигуряване на транспорт, хранене, ученическо общежитие; мобилност на преподаватели и адаптиране към работна среда в различни райони и с различни групи ученици, вкл. адаптационни програми и социални пакети за млади учители.
 - Подкрепа за приобщаваща образователна среда, осигуряване на учебници, познавателни книжки за децата в задължителна предучилищна възраст, учебни пособия и материали; допълнителна работа на педагогическите специалисти с ученици от маргинализирани групи (включително през лятото).
 - Подкрепа за ангажиране на местните общности с образователната институция, чрез инициативи като например доброволчески кампании в подкрепа на съответното училище/детска градина.
- 8.Подходи при решаването на идентифицираните проблеми на избраните целевите групи, включително иновативни за територията и за сектора на образованието подходи (ако са идентифицирани такива – например обхват на партньорството, интегриран подход, ориентиране към резултати, нови дейности, др.);
- 9.Основен иновативен подход при решаването на идентифицираните в анализа на територията на МИГпроблеми, свързани с малцинствената общност, е че в процеса на нейното изготвяне са взели активно участие представители на тази общност, които до

голяма степен са повлияли на визията и програмата за действие за бъдещо развитие. По този начин изпълнението на конкретните дейности ще бъде широко подкрепено от целевата група, към която е насочено, което е гаранция за успешно прилагане на мярката.

Избран е иновативен подход, при който ще се прилагат дейности за екологично образование на целевите групи. Планувани са иновативни дейности, като зелени училища, екологични уроци, повишаване на дигиталните умения и компетентности, гарант за подобряване на качеството на живот.

Друг иновативен подход, е допълняемостта и синергията по ПРЧР, освен демаркацията - ПРЧР ще подпомага за социални и здравни услуги, а ПО - достъпът до образователни услуги.

Допустими разходи;

Допустимите разходи се определят на база на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕФСУ, приложимите подзаконовни нормативни актове, разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060 г., Регламент (ЕС) 2021/1057г. , Регламент (ЕС) 2018/1046. Допустимите разходи обхващат преките разходи и непреките разходи. Условието за кандидатстване по процедурата за предоставяне на БФП, финансирана от ПО, МИГ следва да посочи конкретните видове разходи като спазва указанията на УО на ПО и методологиите за опростени разходи съгласно чл. 55. от ЗУСЕФСУ, чл. 53, чл.54 в), чл. 56 и чл. 94(2) от Регламент (ЕС) 2021/1060 .

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕСИФ разходите се считат за допустими, ако са налице едновременно следните условия:

1. Разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2 от ЗУСЕСИФ;

2. Разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕСИФ и в одобрения проект категории разходи;

Разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги;

Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство

Финансови параметри на проектите, интензитет на финансовата помощ

☐ Минималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегия за ВОМР, който може да бъде предоставен на бенефициент от ПО е 50 000 лв. **ОК**

☐ Максималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегия за ВОМР, който може да бъде предоставен на бенефициент от ПО, е 200 000 евро или 391 166 лв. **200 000ЛВ**

Показатели за изпълнение и показатели за резултат, задължителни от ПО и специфични на МИГ, ако е приложимо;

☐ EECO15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите).

☐ SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа.

☐ SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедагогически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи.

☐ EECR03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация.

100 % - Не се изисква съфинансиране от страна на кандидатите.	
Критерии за оценка и тяхната тежест	
За оценка на проектите по настоящата мярка ще бъдат използвани критериите за техническа и финансова оценка, одобрени от Комитета за наблюдение на ОП НОИР 2014 – 2020 г.	
Специфични критерии за оценка	
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
Проекти, които се реализират в села	10
Проект включва нови методи и подходи за организация на учебния ден	30
Проектът включва дейности за активност и спорт	20
Проекта е иновативен за територията на МИГ	20
Брой ученици, обхванати от проектните дейности с приоритет на по-големия брой	20
Общо:	100
Проекти, получили по-малко от 30 точки се отхвърлят няма да бъдат оценявани	
ПРЧР (ЕСФ)	
2021	
Инвестиционен приоритет	
1: Достъп до заетост за търсещите работа и безработните неактивни лица, включително трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда, а също и чрез местните инициативи за заетост, и подкрепа за мобилността на работната сила 3: Устойчиво интегриране на пазара на труда на младите хора, в частност тези, които не са ангажирани с трудова дейност, образование или обучение, включително младите хора, изложени на риск от социално изключване, и младите хора от маргинализирани общности, включително чрез прилагане на гаранцията за младежта	
Специфична цел	
1.1: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица на възраст между 30 и 54 г. 1.2: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица с ниско образование на възраст между 30 и 54 г. вкл. 1.3: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивните лица над 54 годишна възраст 3.1: Увеличаване броя на икономически неактивните младежи извън образование и обучение на възраст до 29 г. вкл., които са получили предложение за обучение, работа, стаж или обучение по време на работа (чиракуване), или са насочени към продължаване на образованието 3.2: Увеличаване броя на безработните младежи извън образование или обучение на възраст до 29 г. включително, с основна или по-ниска образователна степен, които са завършили обучение или са включени в заетост 3.3: Увеличаване броя на включените в обучение, в заетост или в самостоятелна заетост безработни младежи извън образование или обучение на възраст до 29 г. вкл., които са със завършено средно или висше образование	
Наименование на мярката	
ПРЧР-01	
АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ	
Цели и обхват на мярката	

Целите на мярката са насочени към постигане на по-висока и по-качествена заетост чрез придобиване на нови знания, умения и квалификация за безработни и неактивни безработни и активирането им за включване на пазара на труда, чрез предоставянето на персонализирани услуги на неактивни и безработни лица, съобразени с техните индивидуални нужди. Дейностите в обхвата на мярката са насочени към осигуряване на пригодност на целевите групи към специфичните особености на местния трудов пазар, постигане на по-голяма конкурентоспособност и успешна интеграция и са ориентирани към потребностите и нуждите на работодателите. Предоставянето на съобразено с нуждите на работодателите професионално обучение е особено важна група от дейности. Ще бъдат предоставяни и обучения за придобиване на ключови компетентности. Дейностите за обучение и осигуряване на заетост могат да бъдат съчетани с услуги за професионално ориентиране и консултиране. Съчетаването на индивидуален подход и повишаване на професионалната квалификация и компетентностите ще допринесе за подобряване на пригодността на безработните към местния пазар на труда и в резултат, за намаляване на нивото на безработица и повишаване на заетостта на територията на МИГ. За икономически неактивните младежи, които са извън образование и обучение ще бъдат организирани дейности по тяхното активиране, като ще се предлага връщане в образователната система или пък насочване към ДБТ. На включените в курсове за професионална квалификация ще се осигурява последваща заетост след обучение. Дейностите ще се реализират от община Пещера, местни работодатели, местни НПО и местни ЦПО или местни структури на формалното образование. На регистрираните безработни ще бъде предлагано професионално обучение, съобразено с нуждите на работодателите, както и обучения за придобиване на ключови компетенции, съчетани в осигуряване на стажуване и/заетост в частния сектор, като така ще се осигури устойчивост на вложените ресурси.	
Допустими получатели/бенефициенти	
Допустими получатели на територията на МИГ • Неправителствени организации; • Образователни и обучителни институции и организации (училища, ЦПО) • Работодатели; • Общините Пещера и Брацигово	
Целеви групи и идентифицирани проблеми, които мярката адресира	
• Икономически неактивни лица, извън образование и обучение, в т.ч. обезкуражени лица и/или • търсещи работа безработни лица и групи в неравностойно положение на пазара на труда и/или • трайно безработни лица в т.ч. икономически неактивни младежи, които не са в образование и обучение, на възраст от 15 до 29 г. вкл. и/или • търсещи работа безработни младежи на възраст от 15 до 29 г. вкл. с основна или по-ниска образователна степен и/или • търсещи работа безработни младежи от 15 до 29 г. вкл. със завършено средно или висше образование • безработни или неактивни лица над 54 г. вкл. • безработни или неактивни лица на възраст между 30 и 54 г.	
Идентифицирани проблеми, които мярката адресира По данни на Дирекция „Бюро по труда“ за 2019 г. в община Пещера са регистрирани общо 1 204 безработни лица, а през 2020 г. – 1 478. Тук следва да се отчете, че преобладаващата част от регистрираните безработни лица нямат квалификация	

и/или са с ниска степен на образование. Тези обективни пречки за реализация на трудовия пазар в една конкурентна среда са силно изразени особено при лицата саоопределили се като роми. Безработните лица с основно образование средномесечно за 2020 г. са 119 или 14.2% от общите безработни. Лицата с намалено и по-ниско образование средномесечно са 329 или 39.26% от общата безработица.

Регистрираните безработни към 31.12.2021 г. са 527 и това представлява 5.99 на сто от трудоспособното население. Близо 212 са безработните на възраст над 50 година. Процентът на безработица при жените е по-голям спрямо мъжете. Данните сочат, че броят на безработните жени е 304 и те са с 81 повече спрямо мъжете. Преобладават лица без квалификация с ниско образование – основно или по-ниско от основното.

Според предоставените данни от Дирекция „Бюро по труда“ – Димитровград, селата, които влизат в територията на МИГ са с безработица от 215 души. Близо 40 на сто от тях (85 човека) са от село Ябълково. Според възрастта с най-голяма процент (29%) са безработните в активна трудова възраст – 30-54 години. Според образованието, преобладават безработните със средно образование – 36%, следвани от тези без образование – 20%.

Освободените или загубили работата си на възраст над 50 години трудно намират

Допустими дейности и разходи

Примерни допустими дейности по проект:

- Дейности за **активиране на икономически неактивни младежи до 29 г. и лица над 50 години**, които не са в образование или обучение, за включването им на пазара на труда, в т.ч. информационни кампании и събития, трудови борси, ателиета за търсене на работа и др.
- Дейности за **активиране на икономически неактивни лица над 50 години**, за включването им на пазара на труда, в т.ч. информационни кампании и събития, трудови борси, ателиета за търсене на работа и др.
- Предоставяне на **мотивационно обучение** за активно търсене на работа;
- Предоставяне на обучение за повишаване на **професионалната квалификация или придобиване на нова**; Осигуряване на обучение по време на работа (чиракуване) и стажуване;
- Предоставяне на обучение за придобиване на **ключови компетентности**;
- Осигуряване на **заетост** на лицата след предоставяне на посреднически услуги и/или обучение за **период до 12 месеца**;
- Предоставяне на стимули за **насърчаване на мобилността** на търсещи работа лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда;
- Предоставяне на **стимули на работодатели за наемането на безработни лица** от групите в неравностойно положение на пазара на труда
- Работа с работодателите за преодоляване на дискриминационни нагласи при наемането на представители на уязвими групи на пазара на труда, заедно с предоставянето на посреднически услуги за работодателите.

Допустими разходи.

Допустимите разходи трябва да отговарят на изискванията наг. и специфичните указания, **Регламенти 1303/2013 и 1304/2013**, глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ и ПМС №....., както и приложимото законодателство.

Примерни допустими разходи

А. Преки разходи

I. Разходи за трудови и други възнаграждения, и др. доходи на физически лица

1. Разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии за обучаемите,

възнаграждения за стажуване и др. доходи на физически лица, вкл. осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение;	
2. Разходи за командировки /дневни, пътни и квартирни/ на лицата;	
II. Разходи за материали, консумативи и др. материални запаси, свързани с дейностите по проекта	
III. Разходи за външни услуги	
1. Разходи за застраховки;	
2. Разходи за наем на: зали, оборудване и други /когато е приложимо/;	
3. Режимни разходи /телефон, електричество, вода и т.н./	
4. Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност;	
5. Други разходи за услуги, произтичащи от договори за изработка/ услуга. /Когато е приложимо - Тук следва да бъдат заложени и разходи за превоз на пътници в реален размер, в случай, че такива не са предвидени в бюджетни пера, но не повече от 0,50 лв./км за едно превозно средство, независимо от броя на пътниците в него.	
Б. Непреки разходи	
Разходи за организация и управление до 10 на сто от общите допустими разходи по проекта, вкл. невъзстановим ДДС.	
Бюджет по мярката	
Левовата равностойност на	
Финансови параметри на проектите	
Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 50 000 лева	
Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 391 166 лева	
Размер на финансовата помощ	
100 % - Не се изисква съфинансиране от страна на кандидатите.	
Критерии за оценка и тяхната тежест	
За оценка на проектите по настоящата мярка ще бъдат използвани критериите за техническа и финансова оценка, одобрени от Комитета за наблюдение на ПРЧР 20214 – 2027 г.	
Специфични критерии за оценка	
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
Проекти, насочени към безработни лица от села	20
Проект включва дейности за безработни лица със средно и по-ниско образование или роми	30
Проектът осигурява заетост	20
Проектът е иновативен за територията на МИГ	10
Брой безработни от целевите групи, обхванати от проектните дейности с приоритет на по-големия брой	20
Общо:	100
Проекти, получили по-малко от 20 точки се отхвърлят няма да бъдат оценявани	
ПРИОРИТЕТНА ОС 2 „НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ“	
Инвестиционен приоритет	
Инвестиционен приоритет № 1: „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“	
Специфична цел	
Увеличаване на броя на лицата от уязвими етнически общности, включени в заетост, образование, обучение, социални и здравни услуги с фокус върху ромите.	

Наименование на мярката	
ПРЧР-02	
СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ	
Цели и обхват на мярката	
Общата цел на операцията е намаляване на бедността и повишаване на социалното включване сред ромите. Мярката ще допринесе за повишаването качеството на живот, както и до трайната интеграция на най-маргинализираните общности като ромите чрез реализацията на комплексни мерки и прилагането на интегриран подход. Схемата е насочена към социално-икономическата интеграция на маргинализирани групи от населението, с фокус върху ромите, като ще допринесе за подобряване достъпа до заетост, образование, обучение, социални и здравни услуги. Освен това ще бъдат реализирани дейности, благодарение на които ще се създадат условия за преодоляване на негативни стереотипи, недопускане на неравно третиране и подкрепа за реализацията на основните икономически, социални и културни права. Дейностите ще се осъществяват чрез прилагане на индивидуален подход, отчитащ потребностите на отделните хора, от една страна, и съобразяване със спецификите на територията и населените места, в които ще се извършват дейностите, от друга. Ще се прилага задължително интегриран и иновативен подход, тъй като проблемите пред ромската общност имат комплексен характер.	
Допустими получатели/бенефициенти	
Кандидати и допустими партньори: По схемата ще се подкрепят доставчици на социални и здравни услуги; работодатели; организации, предоставящи посреднически услуги; обучителни организации; центрове за информация и професионално ориентиране извън формалното образование; читалища; неправителствени организации; Община Пещера.	
Целеви групи и идентифицирани проблеми, които мярката адресира	
Целева група: представители на ромската общност, вкл. хора в риск и/или жертва на дискриминация Представителите на ромската общност от територията на МИГ; хора в риск и/или жертва на дискриминация; хора, населяващи територията на МИГ, в т.ч. с ниска гъстота на населението, селски и изолирани райони, части от населени места, в които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация (висока безработица, ниски доходи, ограничен достъп до публични услуги, териториална сегрегация, пространствена изолация и др.). Рискът от бедност и социална изолация е по-висок при ромския етнос и дългосрочно безработните, възрастното население и хората с увреждания. Основни проблеми на хората, живеещи на територията на МИГ са ниските доходи, ограничения достъп до публични услуги, териториалната сегрегация и пространствена изолация. Основни проблеми на ромите са високата безработица, бедността, високия риск от социално изключване, ранното детско отпадане от училище, затруднения достъп до здравеопазване, както и недобрата грижа за децата, неблагоприятна околна и жилищна среда и начина на живот. Ниското образование е причина да са по-често трайно безработни и вследствие това с ниско качество на живот - в областта на здравеопазването, жилищните условия и др.	
Допустими дейности	
<i>1. Направление „Подобряване достъпа до заетост”</i> Активиране на икономически неактивни лица; посредничество за намиране на работа; професионално информиране и консултиране; психологическо подпомагане; мотивационно обучение; предоставяне на обучение; включване в стажуване, чиракуване,	

заетост в т.ч. в сферата на социалната икономика; насърчаване на самостоятелната заетост и др.;

II. Направление „Подобряване достъпа до образование”

Превенция на ранното отпадане от училище; интеграция в образователната система на деца и младежи; подобряване достъпа до образователни услуги за ранно детско развитие; ограмотяване на възрастни;

III. Направление „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги”

Подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги, съгласно специфичните потребности на целевата група; предоставяне на индивидуални консултации и социално-здравна медиация на представителите на целевите групи; повишаване информираността относно социалните и здравните им права; насърчаване семейното планиране и отговорното родителство; повишаване здравната култура и др.;

IV. Направление „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи”

Планиране, управление, наблюдение и оценка на инициативи за социално-икономическа интеграция на ромите и за общностно развитие; общностни дейности за промяна на практики, имащи негативно влияние върху социалното включване; подкрепа за включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики; инициативи за преодоляване на стереотипи; инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, вкл. в сферата на традиционните дейности и талантите (занаяти и изкуства)

За да се гарантира интегрирания характер на интервенциите, препоръчително е включването на поне една дейност от всяко едно от останалите три направления. Задължително е проектите да съдържат няколко дейности от направление III. „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги”.

Задължително направление „Достъп до социални и здравни услуги се комбинира с второ направление. Дейностите трябва да са в съответствие с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите, с областните стратегии и общинските планове.

Допустими разходи.

Допустимите разходи трябва да отговарят на изискванията на ПРЧР 2021 – 2027 г. и специфичните указания, Регламенти 1303/2013 и 1304/2013, глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, ПМС №както и приложимото законодателство.

Допустими разходи. Допустимите разходи трябва да отговарят на изискванията на Регламенти 1303/2013 и 1304/2013, глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ и ПМС №....., както и приложимото законодателство.

Допустими групи разходи

1. разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение съгласно националното законодателство;

2. разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни); стойността им се определя съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове

на друга държава – членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство;	
3. разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране.	
4. Разходи за дейности по публичност и визуализация	
5. Други външни услуги – напр. организиране и провеждане на събития, застраховка на целевата група и др.	
Непреки разходи	
Разходи за организация и управление до 10 на сто от общите допустими разходи по проекта.	
Бюджет по мярката	
Левовата равностойност на	
Финансови параметри на проектите	
Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 50 000 лева	
Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 97 790 лева	
Размер на финансовата помощ	
100 % - Не се изисква съфинансиране от страна на кандидатите.	
Критерии за оценка и тяхната тежест	
За оценка на проектите по настоящата мярка ще бъдат използвани критериите за техническа и финансова оценка, одобрени от Комитета за наблюдение на ПРЧР 20214 – 2027 г.	
ПИКП	
Код и наименование на мярката	
ПИКП-01	
„ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ КАПАЦИТЕТ В МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ“	
Цели на мярката	
Основна цел на мярката е да допринесе за повишаване на производителността на малките и средни предприятия /МСП/ от територията на „Местна инициативна група – МИГ Пещера - Брацигово“ чрез насърчаване на инвестициите в съвременни технологии и оборудване и насърчаване създаването на устойчиви предприятия, които да осигуряват заетост на местното население и възможности за повишаване на доходите му.	
Обхват на мярката	
Мярката е насочена към предоставянето на подкрепа на МСП за въвеждане на нови процеси и технологии в производствените процеси като основен фактор за създаване на продукти и услуги с висока добавена стойност, установяване на трайни конкурентни предимства и постигане на устойчиво присъствие на пазарите.	
Съответствие с приоритетите на програмата, в т.ч. цел и принос към определената специфична цел	
Мярката се реализира като част от мерките за подкрепа по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет на растеж“, инвестиционен приоритет „Капацитет за растеж на МСП“ и по-конкретно на Специфична цел: Повишаване на производителността и експортния потенциал на българските МСП – ПИКП 2021-2027 г. Тя е основен инструмент за изпълнение на стратегическите цели на Стратегията за постигане на устойчив икономически растеж, създаване на нови работни места, повишаване на производителността и постигане на конкурентни предимства за местната	

икономика.
Съответствие с идентифицираните проблеми на територията
Подпомагането по мярката е насочено към повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на територията на „Местна инициативна група – Пещера – Брацигово“ чрез предоставяне на възможности за създаване и развитие на местен бизнес, вкл. чрез диверсификация и алтернативни дейности. Икономиката МИГ е с индустриално-аграрна структура. Основен генератор на работни места е преработвателната промишленост. Това е секторът, който формират основно пазара на труда. Мярката е насочена към дейности на територията на МИГ за подобряване на конкурентоспособността, повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда чрез подкрепа на малките и средни предприятия за технологично обновление и постигане на ефективна организация на цялостната дейност за създаване на продукти и услуги с висока добавена стойност и осигуряване на заетост на местното население.
Целева група и идентифицирани проблеми, които мярката адресира
Малки и средни предприятия от секторите, изведени като приоритетни съгласно Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия . Кандидатите за подпомагане трябва да са с код на основна икономическа дейност по Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) в една от посочените групи сектори на икономическа дейност съгласно тяхната технологична интензивност.
Допустими типове бенефициенти/получатели
1. Кандидатите трябва да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите. 2. Кандидатите трябва да отговарят на изискванията за малко или средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия и Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014. 3. Да имат минимум три приключени финансови години преди датата на обявяване на процедурата за подбор на проекти 4. Да имат минимален размер на нетни приходи от продажби общо за последните 3 /три/ приключени финансови години в зависимост от категорията на предприятието-кандидат, както следва: • Малко предприятие $\geq 750\,000$ лева • Средно предприятие $\geq 3\,000\,000$ лева 5. Да развиват своята основна икономическа дейност и дейността, за която кандидатстват, в определените в Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия.
Допустими дейности
1. Дейности за подобряване на производствените процеси 2. Дейности за добавяне на нови характеристики или подобряване на съществуващите продукти и услуги 3. Дейности за разнообразяване на асортимента от продукти и услуги на предприятията и/или 4. Дейности за внедряване на нови технологии за подобряване на ресурсната ефективност и ефикасност в производствения процес *Дейностите са допустими само ако представляват инвестиции в материални и нематериални активи, свързани със: създаването на нов стопански обект и/или повишаване капацитета на съществуващ стопански обект.
Иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите

групи, вкл. иновативни за територията подходи	
Подобряването на производствените процеси на МСП чрез внедряване на нови материални и нематериални активи ще бъде иновативно по отношение на интегрирания подход на Стратегията за ВОМР – чрез инвестиции в човешкия капитал за придобиване на квалификация и преквалификация на целевите групи в съчетание с въвеждане на нови процеси, продукти и технологии. Подобряването на управленските процеси също е част от повишаване на капацитета на предприятията чрез използване на допустимите дейности и разходи за внедряване на системи за качество и управление, ИКТ и насърчаване въвеждането на иновации.	
Бюджет	
Общият размер на бюджета по мярката е левовата равностойност на	
Интензитет на финансовата помощ	
Максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ по проекта в зависимост от категорията на предприятието-кандидат е както следва:	
• За малки предприятия – 70 % • За средни предприятия – 60 %	
Финансови параметри на проектите	
Минимален размер на проект 100 000 лв.	
Максимален размер на проект до левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лв.)	
Категории разходи/Допустими разходи	
Допустимите и недопустими разходи се определят на база на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконовни нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.	
Допустими разходи:	
1. Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта	
2. Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта	
Разходите се считат за допустими при условията на чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕСИФ	
Разходите са допустими: ако са налице едновременно следните условия:	
1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти;	
2. разходите попадат в одобрения проект категории разходи;	
3. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги;	
4. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;	
5. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;	
6. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;	
7. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни	

помощи.	
Недопустими разходи	
1. разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него. 1. разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма; 2. глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове; 3. комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута; 4. данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим; 5. закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба; 6. разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.	
Очакван принос	
Очакваният принос от прилагането на мярката е свързан с повишаване ефективността на предприятията, подобряване на конкурентоспособността и създаване на потенциал за експорт у МСП на територията на „Местна инициативна група – Пещера - Брацигово Внедряването на нови процеси, технологии и продукти ще доведе до: • подобряване на производствените процеси в предприятията, • повишаване производителността, • намаляване на производствените разходи, респ. себестойността, • оптимизиране процесите на производство, • повишаване на добавената стойност и активно включване във всички етапи на веригата за добавяне на стойност	
Критерии за оценка и тяхната тежест	
Подборът на проекти към стратегии за местно развитие при прилагане на ВОМР се определя в Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 2 на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове	
Специфични критерии за оценка	
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
Намаляване на производствените разходи, респ. себестойността на произвежданите продукти с най-малко 30%	20
Въвеждане на нови продукти	10
Въвеждане на иновации	30
Въвеждане на нови за кандидата ИКТ	20
Създаване на нови работни места	20
	<i>Общо:</i> 100
Проекти, получили по-малко от 30 точки няма да се разглеждат.	
Минимална помощ/ Държавни помощи:	
Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро в случай на едно и също предприятие, което осъществява шосейни товарни превози за чужда сметка за период от три бюджетни години.	

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

1. Мерките, включени в Стратегията, се прилагат само на територията, на която действа „Местна инициативна група – МИГ Пещера - Брацигово“
2. Допустими получатели на финансова помощ по мерките от Стратегията:
За финансиране с проекти по мерките от Стратегията могат да кандидатстват само кандидати/бенефициенти, подробно изброени в чл. 18 ал. 1 на Наредба 22/ 18.12.2015 г. и ПМС 161/2016 г., функционално самостоятелни, имащи постоянен адрес (за физическите лица) и седалище – за ЕТ и ЮЛ на територията на „Местна инициативна група – МИГ Пещера - Брацигово“ Не са допустими за подпомагане юридически лица или еднолични търговци имащи клон на територията на МИГ, ако юридическите лица или едноличните търговци, открили клона, нямат постоянен адрес или седалище на територията на МИГ.
3. Когато не е предвидено друго в действащата нормативна уредба за прилагане на подхода ВОМР:
 - а) Прием на проекти по Стратегията за ВОМР ще се извършва до средата на **2024 г.**
 - б) Проекти по мерките на Стратегията за ВОМР ще се договарят до **31 декември 2027 г.**
 - в) Крайният срок за изпълнение и отчитане на проекти по Стратегията е **30 юни 2029 г.**
4. За проекти, които включват инвестиционна подкрепа задължително се изисква решение за преценка на необходимостта от извършване на ОВОС и/ или ОВОС, предоставено от съответната компетентна институция. Документът се представя само в случаите, предвидени в Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите.
5. Финансова помощ не се предоставя за проекти, включващи инвестиции, които не отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите.
6. Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на Европейския съюз.
7. **Допустимо е бенефициенти да кандидатстват с ново заявление за подпомагане след подаване на заявка за окончателно плащане по предходен проект. Община Пещера може да кандидатства с нови заявления преди да е подала заявка за окончателно плащане за предходни свои проекти.**
8. Местната инициативна група е допустим получател на финансова помощ при условията на Наредба 22/18.12.2015 г.
9. Недопустими за финансиране дейности и разходи по мерките в Стратегията – съгласно чл. **21 от Наредба 22 /18.12.2015 г.** и съответните програми включени в Стратегията, съгласно ЗУСЕСИФ.
10. Авансово плащане за реализиране на проекти от Стратегията – в размер до процента, определен в съотносимата за всяка мярка наредба от ПРСР, при условията на чл. 81 и 82 от Наредба **22/18.12.2015 г.**
11. Междинно плащане за реализиране на проекти от Стратегията е допустимо не повече от два пъти, за периода на изпълнение на проекта със срок на изпълнение до 12 месеца и до четири междинни плащания за проекти с период на изпълнение над 12 месеца, при условията на чл. 83 и 84 от **Наредба 22/18.12.2015 г.**
12. Условията и редът за предоставяне на финансова помощ по мярка 19.2 са уредени в Глава втора на Наредба 22/18.12.2015 г. и ПМС
13. Промени в мерките са допустими при промяна приложимото национално

законодателство или в приложимите регламенти. Промените в стратегията се извършват в съответствие и изискванията на Наредба 22/18.12.2015 г. и приложимото законодателство за ВОМР.

14. След приключване на първия прием на проектни предложения МИГ има право да промени общия минимален брой точки, получен от съответствието с критериите по всяка мярка, необходим за финансиране на проектите.

15. За всички неуредени условия и случаи, описани в тези правила и описанието на мерките се прилага нормативната уредба по съответната мярка и разпоредбите на Наредба № 22/18.12.2015 и приложимото законодателство.

16. Дейностите по мерки 7.2 трябва да се изпълняват в съответствие с планове за развитие на общините и на техните основни услуги, когато са налице такива планове.

При изпълнението на стратегията и одобрените проекти МИГ и бенефициентите спазват изискванията на Раздел II, точка 2.2 от Приложение XII от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, бр. L 347, от 20.12.2013 г.), приложими за мерките за информация и публичност.

При изпълнение на мерките за информация и публичност МИГ и бенефициентите спазват изискванията на Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г., съгласно приложение №2 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2014-2020 г.

В стратегията за ВОМР са недопустими за финансиране разходи, определени в Постановление №.....г. на Министерския съвет за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2021 - 2027 г. и в насоките на съответните УО по отношение на разходите, финансирани от Стратегическия план за развитие на земеделски и селските райони 2023-2027 г., ПОС 2021 - 2027 г./МОСВ, ПРЧР/ МТСГ, ПИКП/МИР, ПО/МОН за съответните операции/мерки, избрани в стратегията за ВОМР.

Финансов план:

Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки:

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
Мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020г. (ЕЗФРСР)		4 400 618	54,86%
II.G.1	Инвестиции в земеделските стопанства	1 300 000	16,21%

II.Г.2	Инвестиции за преработка на селскостопански продукти	200 000	2,49%
II.Г.3	Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони	800 000	9,97%
II.Г.14	Първична преработка на дървесина	200 000	2,49%
II.Г.6	Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони	1 700 000	21,19%
II.Ж.5	Изпълнението на операции, включително дейности за сътрудничество	200 618	2,50%
Мерки, финансирани от ПОС/МОСВ (ЕФРР)		100 000	1,25%
Мярка 1	Подобряване на природозащитното състояние на видове от мрежата Натура 2000 чрез подхода BOMP	100 000	1,25%
Мерки, финансирани от ПО/МОН (ЕСФ)		977 915	12,19%
ПО- 01	Повишаване броя на интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, вкл. роми	977 915	12,19%
Мерки, финансирани от ПРЧР / МТСП(ЕСФ)		977 915	12,19%
ПРЧР-01	Активно включване	477 915	5,96%
ПРЧР-02	Развитие на социалното предприемачество	500 000	6,23%
Мерки, финансирани от ПИКП/ МИР (ЕФРР)		1 564 664	19,51%
ПИКП -01	Подобряване на производствения капацитет в малки и средни предприятия	1 564 664	19,51%

	ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:	9 487 984	100%
19.4/управление	<i>Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие</i>	1 466 872	
Забележка: При изчислението на бюджета по мерките е използван курс за 1 евро = 1,95583 лева.			

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки:

(не повече от 2 страници)

Общата цел на стратегията ще се осъществи чрез реализиране на мерки по три приоритета:

Приоритет 1: Икономическо оживяване на територията, подобряване средата за бизнес и заетост.

Приоритет 2: Съхраняване на демографския потенциал и развитие на човешкия капитал.

Приоритет 3: Подобряване на средата и качеството на живот на местната общност.

Приоритетите в Стратегията са формулирани в резултат от извършено проучване на социално-икономическите характеристики на територията на МИГ и анализ на потенциалните кандидати с проекти към Стратегията, множество срещи и семинари с местната общност и местните лидери, като част от дейностите за подготовка на стратегията. След извършване на SWOT анализа и определяне на силните, слабите страни, възможностите и заплахите за развитие на МИГ „Пещера“, бе структурирана стратегическата рамка на СМР, която има следното финансово изражение:

Приоритетни оси	Стойност в лева	Процент от бюджета %
ос 1	4 564 664	56,91%
ос 2	1 455 830	18,15%
ос 3	2 000 618	24,94%
Общо:	8 021 112	100%
М. 19.4 Текущи разходи	1 466 872	
Общ публичен принос:	9 487 984	

Общият публичен принос на стратегията, разпределен за финансиране през периода до 2020 година, е 9 487 984 лв. В съответствие с изискванията на Наредба 22 от 14.12.2015 г., прием и договаряне на проекти по стратегията ще се осъществява в периода до 2020 година, а финансирането на дейности за управление на МИГ, създаване на умения и

постигане на обществена активност – в периода до 2027 година.

Бюджетът за проекти към стратегията е 8 021 112 лв., разпределен по приоритетни оси, както следва:

1. Приоритет 1 предвижда публичен принос – 4 564 664 лева) или 56.91 % от бюджета на Стратегията. Специфичните цели заложи тук са насочен към подобряване на бизнес средата и създаване на заетост за местното население. Мерките които ще допринесат за постигането на целите от приоритета са П.Г.1, П.Г.2, П.Г.3, П.Г.14 от СПРЗСР 2023-2027 и мярка „Подобряване на производствения капацитет на МСП“ от ПИКП. Насърчаването на предприемачеството и модернизиране на предприятията чрез внедряването на иновативни продукти, процеси или технологии ще задържи младите хора като възможност за реализация, ще допринесе за намаляване на безработицата и ще предостави възможност пред работодателите за създаването на нови работни места.

2. Приоритет 2 е насочен към подобряване качеството на училищното образование, обучение за подобряване на квалификацията на работната сила и осигуряване на подходяща среда за социално включване. Средствата са 1 455 830 лева или 18.15 % от бюджета на стратегията. Включени са мерки за развитие на човешкия капитал, подобряване качеството на работната среда и живот на хората. В съответствие с целите на приоритета са включени мерки от ПРЧР и ПО. Демографско състояние и миграцията на населението може да се повлияе чрез създаване на условия за заетост и доходи, както и мерки насочени към квалификация и придобиване на умения и компетенции на безработните и заети лица (ПРЧР), които да отговорят на нуждите на бизнеса, и по този начин да задържат икономически активното население на територията. Подобряването на училищното образование е в основата на развитието на човешкия ресурс.

3. Третата приоритетна ос ще инвестира в мерки за подобряване на средата на живот, чрез използване на местния потенциал на природно и културно-историческо наследство. Общо за периода очакваният публичен принос по приоритет 3 е 2 000 618 или 24.24 % от бюджета. Тази приоритетна ос цели да допринесе за развитие на спортните, културните и туристически дейности чрез инвестиционна дейност в инфраструктура, оборудване и обзавеждане на центрове за спорт и култура, развитие на устойчив туризъм чрез опазване и експониране на природното и културно наследство и насърчаване на приемственост по отношение на живото наследство и традициите. Тя обхваща мерки П.Г.6 и П.Ж.5 от СПРЗСР и ПОС.

Разпределението на общият публичен принос по фондове е както следва:

- ЕЗФРСР- 62%;
- ЕСФ – 21%;
- ЕФРР – 17%.